

SÈRIE 2

A tots els exercicis i opcions les puntuacions parcials de totes les preguntes són orientatives. Les respostes proposades per la pauta són indicatives i en cap cas exhaustives. El corrector o correctora aplicarà el seu criteri per prendre en consideració altres respostes que consideri correctes, en tot cas valorarà positivament –a més dels continguts conceptuals– l'ordre en l'exposició, la precisió i el llenguatge emprat, i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que els alumnes aportin, més que no pas allò que deixin de dir. També valorarà positivament la utilització de la terminologia geogràfica i la claredat en l'exposició.

L'estudiant ha d'escollir QUATRE dels CINC exercicis següents

Exercici 1: Mapa dels països adherits a l'acord de Schengen

[2,5 punts en total]

1.

Els avantatges principals són els següents:

- Lliure circulació entre els països de l'acord, sense haver de passar controls fronterers.
- Dret de residència sense restriccions en qualsevol dels països de l'acord.
- Dret de treball sense restriccions en qualsevol dels països de l'acord.
- Dret d'estudiar sense restriccions en qualsevol dels països de l'acord.
- Dret d'establir una empresa en qualsevol dels països de l'acord.

(1 punt si esmenta tres avantatges o més, 0,25 per cada avantatge en cas contrari)

2.

La causa principal ha estat les diferents onades d'immigració no autoritzada que, procedents de països del nord d'Àfrica o del Pròxim Orient, han intentat entrar a la UE a través de la Mediterrània o dels països de l'est.

(0,50)

Aquest fet ha provocat que es restablissin els controls fronterers entre estats de la UE en diversos llocs i situacions, per tal d'impedir l'arribada d'aquests immigrants als països de destinació, en general al centre d'Europa. També s'ha posat en qüestió el mateix acord de Schengen en algun país i sobretot ha comportat l'enfortiment dels controls de les fronteres externes de la UE.

(0,50).

3.

- Estat de la UE dins de l'acord de Schengen:

Es pot esmentar un dels països següents: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Croàcia, Dinamarca, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Països Baixos, Polònia, Portugal, República Txeca, República Eslovaca i Suècia.

- Estat dins de l'acord de Schengen que no sigui de la UE: Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein.
- Estat de la UE candidat a sumar-se a l'acord de Schengen: Bulgària i Romania.
- -Estat de la UE fora de l'acord de Schengen: Irlanda i Xipre.

(0,10 per cada pregunta encertada i 0,50 si encerta les quatre qüestions)

Exercici 2: Text sobre l'energia nuclear

[2,5 punts en total]

1.

L'alumne hauria d'exposar les idees més importants del text i explicar la postura de cada país. Pot fer-ho per separat o ho incloure-ho tot en un mateix redactat:

- La Comissió europea està elaborant un pla de transició energètica i cal veure quin paper hi té l'energia nuclear.
- Durant aquest període de transició, pensa declarar l'energia nuclear, energia verda.
- La Comissió europea s'ha vist obligada a incloure en aquest paquet, el gas, per pressions de països reticents, com Alemanya.
- Espanya s'ha posicionat en contra aquesta decisió de la comissió europea i ja ha posat data per al tancament de les seves 7 centrals nuclears.
- Alemanya també ha anunciat que tancarà les seves.
- França hi està en contra. Ha apostat per l'energia nuclear per ser sobirana energèticament.

(0,25 punts per idea, a criteri del corrector, fins a un màxim d'1,50 punts)

2.

Respecte a l'afirmació “*El gas natural té un baix impacte ambiental i per això és considerat una energia verda*”, l'alumnat hauria d'esmentar dos punts dels següents o algun altre que el corrector consideri correcte:

El gas natural no es pot considerar una energia verda ja que:

- El gas natural té un impacte ambiental elevat com tots els combustibles fòssils.
- El gas natural emet CO₂, el principal gas d'efecte hivernacle.
- El gas natural ha estat considerat una energia de transició fins que les energies renovables puguin substituir els combustibles fòssils.

0,25 per aspecte esmentat a més d'indicar que no es pot considerar una energia verda.

Respecte a l'afirmació “*La demanda energètica dels països rics va en augment i l'única manera d'abastir-los, en un futur, serà a través de l'energia nuclear*”.

Queda a criteri del corrector valorar la qualitat de la resposta i la puntuació global a partir de la evidència que els països rics consumeixen molta energia però és discutible que les necessitats energètiques s'hagin de cobrir amb l'energia nuclear. Com a suggeriment alguns dels aspectes a valorar podrien ser els següents:

- Els països rics cada vegada demanen més energia.
- L'energia nuclear és una manera molt rendible econòmicament d'abastir energèticament un país, tot i la gran inversió inicial.
- Hi ha moltes maneres d'abastir energèticament un país, però el *lobby* nuclear és molt fort.
- L'energia nuclear té avantatges i inconvenients.
- Hi ha avenços en altres maneres de generar energia, com la fusió nuclear, encara que no a curt termini.
- Ja hi ha possibilitats reals d'abastiment energètic amb les renovables.
- Hi ha l'opció real del decreixement i, per tant, no cal produir tanta energia, perquè molta es malgasta.

(0,50)

Exercici 3: Taula de les ciutats més poblades del món

[2,5 punts en total]

1.

- a) A mitjans del segle XX les àrees urbanes més poblades del món eren les dels països desenvolupats, com ara Tòquio, Nova York o Londres, mentre que amb el pas del temps han cedit el pas a les grans ciutats dels països en vies de desenvolupament, bona part de les quals han aparegut en el rànquing molt recentment, com el Caire, Nova Delhi o Jakarta.

(0,25)

- b) Per continents, cal remarcar el descens en el rànquing de les ciutats més poblades d'Amèrica del Nord i Europa, mentre que els primers llocs els ocupen les grans ciutats asiàtiques del Japó, la Xina o l'Índia, i en menor mesura les africanes.

(0,25)

2.

- a) Una àrea metropolitana és un territori format per una gran ciutat i un conjunt de ciutats petites i mitjanes que es localitzen al seu voltant, unides per importants fluxos diaris de persones, mercaderies i serveis.

(0,50)

- b) En les àrees metropolitanes, la ciutat central està especialitzada en les funcions comercial i de serveis, mentre que a la resta de ciutats hi predominen les funcions residencial i/o industrial. A la ciutat central també s'hi solen concentrar els centres de decisió política i econòmica.

(0,50)

3.

- a) El concepte de megalòpoli s'aplica a regions urbanes amb diverses àrees metropolitanes molt a prop les unes de les altres, de centenars de quilòmetres de llarg i que en conjunt superen els 20 milions d'habitants.

No és el cas de Barcelona, on hi ha una sola àrea metropolitana i a més hi ha una discontinuïtat amb les altres àrees metropolitanes properes; i en cap cas s'arriba als 20 milions d'habitants.

(0,50)

- b) Una conurbació és un conjunt de ciutats de diversa grandària que estan unides per un continu urbà. En aquest sentit, dins de l'àrea metropolitana de Barcelona efectivament hi ha una conurbació que inclou almenys Barcelona i els municipis de la primera corona metropolitana.

(0,50)

Exercici 4: Mapa de la intensitat de trànsit a la xarxa viària

[2,5 punts en total]

1.

a)

L'alumnat hauria d'identificar els principals eixos viaris representats en el mapa:

- Les intensitats de trànsit més elevades es troben a l'àrea metropolitana de Barcelona i el seu entorn, amb vies que suporten més de 100.000 vehicles diaris.
- En general la intensitat de trànsit és alta o molt alta en les principals vies de comunicació:
- L'autopista AP-7, que segueix el corredor prelitoral.
- Les autopistes que ressegueixen la costa, com la del Maresme i la del Garraf.
- L'Eix Transversal, que comunica Lleida i Girona per la Depressió Central.
- L'eix del Llobregat i el del Ter-Congost.
- Les carreteres i autovies que comuniquen amb els principals centres turístics de la Costa Brava i de la Costa Daurada.
- Els eixos que comuniquen capitals de comarca properes: Tarragona/Reus-Valls; Montblanc-Reus/Tarragona; Tortosa-Amposta; Andorra-la Seu d'Urgell; Olot-Girona; etc.

(0,10 punts per cada encert fins a un màxim de 0,50) Es valorarà també positivament la identificació d'altres vies.

b)

Les causes de l'alta intensitat de trànsit que presenten les vies de comunicació representades al mapa són variades. L'alumnat pot esmentar les següents:

- Mobilitat diària entre el domicili i el lloc de treball, quan estan situats en ciutats diferents dins d'una mateixa àrea urbana (*commuters*).
- Mobilitat relacionada amb el transport de mercaderies dins les àrees urbanes.
- Vies utilitzades pel transport de mercaderies de llarga distància, o internacional, com seria el cas de l'autopista AP-7, i en menor intensitat, l'autovia A-2 i l'Eix Transversal.
- Desplaçaments relacionats amb l'activitat turística.

(0,50 per cada causa correctament explicada fins a un màxim d'1 punt)

2.

Respecte a l'afirmació "*Les intensitats de trànsit més elevades s'observen en les vies que comuniquen les ciutats més poblades.*", l'alumnat hauria d'esmentar dos punts dels següents o algun altre que el corrector consideri correcte:

- L'afirmació es pot considerar correcta ja que la mobilitat diària sempre és més alta en els llocs més poblats a causa de la concentració d'empreses i serveis.
- L'àrea metropolitana de Barcelona és la que presenta la intensitat de trànsit més elevada en ser on es concentra una alta densitat de població.

(0,50)

Respecte a l'afirmació "El mapa de la intensitat de trànsit diàri mostra que hi ha un equilibri territorial en la localització de les ciutats més poblades.", l'alumnat hauria d'esmentar els punts següents o algun altre que el corrector consideri correcte:

- L'afirmació no és correcta, el mapa de la intensitat de trànsit posa de manifest que hi ha un desequilibri territorial manifest en la distribució de la població.
- A l'àrea metropolitana de Barcelona i al litoral es concentren les ciutats més poblades mentre que les àrees interiors i de muntanya estan molt poc habitades.

(0,50)

Exercici 5: Mapa dels vessants hidrogràfics

[2,5 punts en total]

1.

L'alumnat hauria d'exposar les característiques principals dels vessants hidrogràfics de manera ordenada i relacionant-les amb el relleu i el clima de cada àrea:

En el vessant cantàbric els rius són nombrosos, relativament cabalosos i mantenen un nivell constant d'aigua a causa de la regularitat de les precipitacions, pròpies del clima humit al qual es troben associats. Són rius curts perquè les muntanyes on neixen es troben situades prop de la costa; en bona mesura amb capçaleres situades al llarg del Sistema Cantàbric.

(0,25)

El vessant atlàntic, pel fet que la Meseta està basculada cap a l'oceà Atlàntic, rep la majoria dels grans rius espanyols (Duero, Tajo, Guadiana, Guadalquivir). Les conques hidrogràfiques són molt extenses; la majoria arrenquen molt a prop del mediterrani, però a causa de la inclinació del relleu de la Meseta desguassen a l'Atlàntic. Els rius del vessant atlàntic (Duero, Tajo, Guadiana i Guadalquivir) acusen la sequera estival.

(0,50)

Excepte el cas de l'Ebre, els rius del vessant mediterrani formen conques petites, amb desnivells acusats i cabals irregulars. Els estius secs provoquen estiatges més notables i prolongats com més meridional i petita és la conca. Alguns, fins i tot, s'arriben a assecar a l'estiu. En canvi, les pluges torrencials de la tardor produeixen inundacions.

(0,25)

2.

L'alumnat hauria de justificar que, efectivament, la configuració dels vessants hidrogràfics condiona la disponibilitat d'aigua a cada territori.

L'argumentació que utilitzin hauria de basar-se en les condicions del clima i del relleu presents a cada territori. Per exemple:

En el vessant cantàbric, el fet de tenir una disposició preferent orientada vers el nord i una dorsal orogràfica d'altitud considerable i propera a la costa fa que les precipitacions siguin molt abundants. En ser un clima marcadament atlàntic, també fa que aquestes precipitacions estiguin més distribuïdes al llarg de l'any.

(0,25)

Pel que fa als rius del vessant atlàntic, la divisòria d'aigües entre els vessants atlàntic i mediterrani és molt asimètrica, fa que les aigües baixin sobretot en direcció a l'Atlàntic i que la llargària dels seus rius i la dimensió de les seves conques hidrogràfiques també sigui molt més gran i, per tant, crea un desequilibri hídric respecte al vessant mediterrani.

(0,25)

En el cas dels rius del vessant mediterrani, excepte la conca de l'Ebre que rep aigües de rius que neixen al Pirineu, i per tant en climes plujosos de muntanya, la resta de rius estan sotmesos a les condicions climàtiques mediterrànies, amb estius molt secs i pluges irregulars la resta de l'any, fet que condiona uns règims fluvials poc cabalosos i amb forts estiatges.

(0,25)

3.

En aquesta pregunta el corrector vetllarà perquè la resposta de l'estudiant sigui pertinent. Com a exemple, es podrien esmentar actuacions relacionades amb:

- Reutilització de l'aigua.
- Ús de l'aigua més eficient sobretot en els conreus de regadiu.
- Substitució de l'aigua potable per no potable en alguns usos (sanitaris, rec de jardins públics, neteja de carrers, etc.).
- Utilització d'aigües pluvials.

Es valorarà a raó de 0,25 punts per mesura fins a un màxim de 0,75.